

Møte tirsdag den 15. mai 2007 kl. 18.30

President: Å g o t V a l l e

D a g s o r d e n (nr. 29)

1. Innstilling fra kommunal- og forvaltningskomiteen om lov om endringer i utlendingsloven (senking av terskelen for omgjøring av vedtak) (Innst. O. nr. 60 (2006-2007), jf. Ot.prp. nr. 40 (2006-2007))
2. Referat

Statsråd B j a r n e H å k o n H a n s s e n
overbrakte 5 kgl. proposisjoner (se under Referat).

S a k n r . 1

Innstilling fra kommunal- og forvaltningskomiteen om lov om endringer i utlendingsloven (senking av terskelen for omgjøring av vedtak) (Innst. O. nr. 60 (2006-2007), jf. Ot.prp. nr. 40 (2006-2007))

Presidenten: Etter ønske fra kommunal- og forvaltningskomiteen vil presidenten foreslå at taletida blir begrenset til 5 minutter til hver gruppe og 5 minutter til statsråden, og at det blir gitt anledning til inntil tre replikker med svar etter innlegg fra medlemmer av Regjeringa – innenfor den fordelte taletid.

Videre vil presidenten foreslå at de som måtte tegne seg på talerlista utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

– Det anses vedtatt.

Trygve Slagsvold Vedum (Sp) [18:31:58] (ordfører for saken): Forslaget vi i dag har til behandling, innebærer en reversering av de endringene i utlendingsloven som trådte i kraft i mai 2005, under regjeringen Bondevik II.

Forslaget i Ot.prp. nr. 40 for 2006-2007 innebærer konkret at utlendingsloven § 38 c oppheves, slik at det igjen blir tilstrekkelig for omgjøring av gyldige vedtak til gunst for utlendingen at det foreligger «sterke menneskelige hensyn». Etter innstrammingen i 2005 stilles det i dag krav om «særlig sterke menneskelige hensyn».

Som ordfører for saken er jeg glad for at det er et bredt flertall, bestående av regjeringspartiene, Kristelig Folkeparti og Venstre, som støtter de lovendringene som foreslås i proposisjonen.

De samme partiene har støttet opp om de regelendringene Regjeringen varslet i forbindelse med behandlingen av Dokument nr. 8: 69 for 2005-2006, om tiltak for barn som har sittet lenge i asylmottak. Dette forslaget ble behandlet for om lag et år siden. Å senke terskelen for omgjøring av endelig vedtak var ett av tiltakene som ble varslet den gang.

I proposisjonen vi behandler i dag, varsler Regjeringen at det også vil bli foretatt endringer i forskriftsbestemmelsen, ved at en ved vurdering av om det skal gis oppholdstillatelse på grunn av «sterke menneskelige hensyn», skal legge særlig vekt på barns tilknytning til riket. Flertallet

gir i innstillingen uttrykk for at vi er positive til at en slik forskriftsendring skal tre i kraft samtidig med forslaget om å senke terskelen for omgjøring av vedtak.

Det samme flertallet støtter også den foreslåtte endringen knyttet til behandlingsform. Endringen innebærer at UNE igjen får kompetanse til å omgjøre til gunst for utlendingen alle typer gyldige vedtak. I dag er det slik at en del anmodninger om omgjøring av UNEs vedtak må oversendes UDI, for å bli behandlet som ny søknad.

Å senke terskelen for omgjøring vil gjøre det enklere for barn med endelig avslag å få omgjort vedtaket, dersom det foreligger sterk tilknytning som følge av lang oppholdstid. Dette er en ønsket politikk fra flertallets side, fordi vi ser på barn som en særlig sårbar gruppe i slike saker.

Når vi nå senker terskelen, vil jeg allikevel presisere at det ikke er fordi vi ønsker flere omgjøringsbegjæringer. Tvert imot er det slik at flertallet understreker i merknadene at omgjøring skal være «et ekstraordinært middel til bruk i unntakstilfeller». Flertallet viser her til at det er snakk om «anmodning om omgjøring av et endelig avslag etter klagebehandling i Utlendingsnemnda».

Jeg er enig med mindretallet i at det er viktig å unngå at asylinstituttet undergraves. Jeg mener imidlertid at dette problemet bør løses på andre måter enn ved å ha en høyere terskel for opphold etter omgjøringsbegjæringer enn det som er tilfellet ved vurderingen av «sterke menneskelige hensyn» i den ordinære behandlingen i UDI og i UNE. Raskere saksbehandlingstid og effektivisering av arbeidet med retur av søkere som har fått endelig avslag, er veien å gå.

Jeg vil også peke på det som står i proposisjonen:

«Det høye antallet omgjøringsanmodninger UNE mottar i dag skyldes i stor grad at endelige avslagsvedtak i UNE ikke etterleves, til tross for tilfredsstillende saksbehandling og til tross for at det har vært liten eller ingen endring i de faktiske forholdene etter at endelig vedtak ble fattet.»

Jeg ser fram til debatten.

Arild Stokkan-Grande (A) [18:35:26]: I Soria Moria-erklæringen ble det lovt at terskelen for anmodning om omgjøringsbegjæring skulle senkes, slik at det igjen kunne innvilges opphold når det forelå «sterke menneskelige hensyn». I den saken vi nå debatterer, kan vi nok en gang si at Regjeringen holder det den lover.

I Bondevik II-regjeringen var det Kommunaldepartementet og daværende kommunalminister Erna Solberg som styrte utlendingsfeltet. På grunn av sine mange innstramminger på feltet fikk hun etter hvert tilnavnet «Jern-Erna».

En av innstrammningene under den forrige regjeringen som fikk stor oppmerksomhet, var hevingen av terskelen for omgjøringsbegjæringer i UNE, fra «sterke menneskelige hensyn» til «særlig sterke menneskelige hensyn». Mange saker i media de siste årene har vist at nettopp denne innstrammingen fra Erna Solberg har ført til at mennesker som kanskje burde ha fått innvilget opphold, likevel ikke har fått det. Mange av disse sakene har dreid seg

om barn som gjennom lange opphold i Norge har opparbeidet seg en sterk tilknytning til landet.

Det folkelige engasjementet i disse sakene har medført et bredt og folkelig krav om en mer human flyktning- og innvandringspolitikk. Det har vært gjennomført flere demonstrasjoner og opprop med dette budskapet. Med bakgrunn i den sterke kritikken mot «Jern-Erna» når det gjelder den nevnte innstramningen, tror jeg mange har ventet på det vedtaket vi i dag skal fatte.

Det har også kommet gode tilbakemeldinger fra mennesker som har levd i usikkerhet over lang tid, om at de nå får muligheten til å få saken sin prøvd på nytt. Også høringsuttalelsene viser at det er bred støtte for forslaget.

Likevel synes jeg det er viktig å presisere at omgjøring fortsatt skal være et ekstraordinært middel til bruk i unntakstilfeller. Regelendringen vi vedtar i dag, vil bl.a. kunne komme de barna til gode som har fått endelig avslag på sin søknad, men som gjennom lang oppholdstid har opparbeidet seg tilknytning til riket. Det er også viktig å presisere at dette skal være en del av en totalvurdering, og for å unngå at barn blir brukt av voksne, er det også viktig å presisere at foreldres eventuelle mangel på samarbeid kan være et moment i helhetsvurderingen.

Det er på denne bakgrunn godt å kunne kvittere ut Soria Moria-erklæringen på dette temaet. Regjeringen vil føre en helhetlig innvandrings- og flyktningpolitikk forankret i Norges internasjonale forpliktelser. Denne saken er bare en av flere som nå er utarbeidet for å sikre en human, solidarisk og rettsikker flyktning- og asylpolitikk. Det er viktige grep som gjøres, og endringene viser også en annen kurs enn Bondevik IIs høyredominerte regjering.

Jeg vil avslutningsvis si at det er gledelig at Venstre og Kristelig Folkeparti støtter dette grepet, og at de på den måten innrømmer at det de var med på under Bondevik II, var et feiltrinn.

Per-Willy Amundsen (FrP) [18:38:45]: Det er ikke vanskelig å forstå motivasjonen som ligger til grunn for denne saken som vi behandler i dag, for den har i hovedsak sin bakgrunn i populistiske nyhetsoppslag i forhold til barns situasjon. Man har for så vidt grunn til å ha stor forståelse for alle gode intensjoner her, men det Fremskrittspartiet frykter ved at man går inn på denne typen politikk – senker terskelen for å få opphold i Norge ved ankebehandling – er at man i praksis liberaliserer norsk asylpolitikk ytterligere. Man ser altså ikke skogen for bare trær. Man tenker i mikro og ønsker å løse det som oppfattes som et problem i enkeltsaker, og med det liberaliserer man hele asylområdet enda en gang.

Hovedutfordringen for Norge i dag er at integreringen ikke klarer å holde tritt med innvandringen. Vi har voksende utfordringer på integreringssiden i Norge, og da nytter det ikke at man ytterligere åpner for å gi folk opphold på bakgrunn av asyl.

Jeg vil komme tilbake til noen av de tingene som blir kommentert her, ikke minst av representanten Slagsvold Vedum, som sier at man ikke ønsker flere omgjørelsessaker i UNE. Men det blir jo de facto slik at når man senker

terskelen, gjør man det ytterligere attraktivt å bruke ankesystemet. Man kan gjerne si at man ønsker å løse dette med raskere saksbehandling, men sannheten er jo den at med dagens regjering har saksbehandlingstiden økt, ikke gått ned. Ergo har man ikke de løsningene som skal til på dette området.

Høyre og Fremskrittspartiet står sammen om et ønske om å beholde dagens regel og ikke ytterligere senke terskelen. Fremskrittspartiet ønsker også i denne forbindelse å signalisere klart at vi ønsker en tilstramming av norsk asylpolitikk, ikke at man skal senke terskelen for å få opphold i Norge. Det gjør vi ved å fremme et eget forslag, som jeg herved tar opp.

Men jeg stiller spørsmålet om det er slik at Regjeringen og regjeringspartiene ikke ser skogen for bare trær, fordi man er så opptatt av å ta seg av enkeltsaker som får store oppslag i media, og så ser man ikke helheten i norsk asylpolitikk. Det blir selvfølgelig interessant når vi kommer tilbake til behandlingen av forslaget til ny utlendingslov, og dette burde vel egentlig kunne ha ventet til behandlingen av det, slik at man kunne sett dette i helhet og i et større perspektiv, for ettersom jeg forstår, kommer Regjeringen snart med den nye utlendingsloven. Men, som sagt: Det er vanskelig å forstå hvorfor man her og nå er nødt til å fatte disse vedtakene, all den tid begrunnelsen er ut fra enkeltsaker.

Presidenten: Representanten Per-Willy Amundsen har tatt opp det forslaget han refererte til.

Bent Høie (H) [18:42:50]: Som flere har vært inne på, dreier denne saken seg om hvorvidt det skal være en høyere terskel for å anke en sak inn for UNE enn det som er terskelen i forhold til førstegangsbehandlingen.

En kan av og til i debatten om dette temaet få det inntrykk at dette dreier seg om hvor høy terskelen skal være i forhold til å få opphold i Norge i første instans. Det gjør det altså ikke. De personene det her dreier seg om, er personer som har vært igjennom en omfattende behandling og vurdering i første instans, og som dermed gjennom den prosessen ikke har fått opphold i riket. Vi mener det er fornuftig at en har en ordening som gjør at skal en da forsøke én gang til gjennom UNE-systemet, bør det legges til grunn en noe høyere terskel enn den som var ved første gangs vurdering. Årsaken til det er selvfølgelig å få en mer effektiv utlendingsforvaltning, som gjør at de personene som ikke har grunnlag for å bli i Norge, raskere reiser tilbake, fordi det er det beste for de personene som det gjelder, og deres barn, og fordi man derved opprettholder en bred tillit til norsk utlendingspolitikk. Det var nettopp den utfordringen Bondevik II-regjeringen stod overfor da den overtok ansvaret for en skakkjørt utlendingspolitikk, der flere og flere ble sittende i en felle i norske asylmottak gjennom et system som i altfor stor grad inviterte til at folk la ut på den lange reisen, en lang reise som førte til en håpløs situasjon for foreldrene, men ikke minst for barna.

Vi er redde for at med de endringene som gjøres i dag, blir det signalet som sendes ut, at den rød-grønne regjering

gen igjen sender ut en invitasjon til mennesker om å legge ut på denne lange reisen for å gjøre et forsøk på å få et opphold i Norge – ikke minst med bakgrunn i å kunne bruke barna sine for å forsøke å få opphold – uten at en har grunnlag for det. Derfor frykter vi at konsekvensen av denne lovendringen er at flere barn blir sittende i lengre tid i norske asylmottak og får en tilknytning til Norge, mens utgangspunktet er at både de og foreldrene hadde hatt det mye bedre hvis Norge og resten av verdenssamfunnet i større grad hadde vært bedre i stand til å hjelpe dem der de opprinnelig er fra.

Jeg er ganske overrasket over at òg representanten Arild Stokkan-Grande i argumentasjonen i denne saken velger å skyve barna foran seg, fordi konsekvensen av denne lovendringen fort kan bli at flere barn blir sittende i lengre tid i norske asylmottak – nettopp fordi ankemuligheten blir lettere og dette brukes som en begrunnelse. Vi vet veldig godt av erfaring – ikke minst erfaringene fra den oppryddingen i utlendingsverket som Erna Solberg står for – at det er veldig små justeringer på dette området som gir klare signaler ut i verden om hvilken utlendingspolitikk som føres.

Vi er nå vitne til at Regjeringen fører en vinglete utlendingspolitikk der utspillene i større grad enn endringene og den konkrete politikken setter dagsorden. Den ene dagen er det utspill for innstramminger, den andre er det for liberalisering. I dag er vi vitne til liberalisering. Snart får vi utlendingsloven til helhetlig behandling. Det gjenstår å se hva det totale bildet blir, men sannsynligvis vil det sprike i alle retninger også da.

Heikki Holmås (SV) [18:47:59]: Dette er en sak med en viss historie. Derfor synes jeg som medforslagsstiller i forrige omgang, da vi behandlet saken om lengdeværende barn i asylmottak, det er på sin plass at jeg tar ordet og deltar i debatten.

Denne saken handler først og fremst om to ting. Den handler om å snu på den innstramningen som Høyre sammen med Kristelig Folkeparti og Venstre gjorde i forrige omgang. Da sa man at man skulle heve terskelen ved behandling av omgjøringsbegjæringer, noe som er brudd med forvaltningsloven ved de vanlige vedtak. Dette var ment som et tiltak for å skremme folk som hadde vært lenge i landet, fra å levere inn omgjøringsbegjæringer. Nå viser en del erfaringer at dette ikke har skjedd, tvert imot har vi fått en del byråkratiske endringer som følge av dette, og fått mer omstendelige saksbehandlinger.

Men det handler ikke om saksbehandlingstid, som representanten for Fremskrittspartiet helt grunnløst og uforståelig var inne på. Dette handler om tiden etter at saksbehandlingen er ferdig. Dette handler i utgangspunktet om når folk som har fått avslag, og som skulle vært returnert, igjen søker om en omgjøring. Dette var alle de tre nåværende regjeringspartiene imot den gangen den endringen ble foretatt. Jeg er veldig glad for å se at Kristelig Folkeparti og Venstre er tilbake der de hører hjemme – nemlig sammen med SV og de andre regjeringspartiene – i flyktningsspørsmål og i flyktningpolitikken.

Den andre delen av dette handler om barn. Her synes jeg det er en ganske historieløs og usammenhengende argumentasjon framført av Fremskrittspartiets representant for hvorfor vi ikke skal ta særlig hensyn til barn. Jeg synes heller ikke argumentasjonen fra Bent Høie fra Høyre er spesielt betryggende. Dette er en argumentasjon som er mer tro mot byråkrati og regelstyring enn mot hensynet til barnets beste. Derfor er jeg igjen glad for at Kristelig Folkeparti og Venstre er med på, og ser, at her er det faktisk hensynet til barnets beste som skal gjelde.

Dette dreier seg om at vi som nasjon først og fremst har et ansvar for å ivareta rettighetene og hensynet til barn som har vært her lenge. Hvordan kan vi motvirke at foreldre som har fått endelig avslag, utnytter dette til å opparbeide en sterk tilknytning til riket for barna sine? Det er gjennom én ting: rask utsendelse av barnefamilier med endelig avslag. Å få til en rask behandlingstid i embetsverket når det gjelder barnefamilier, har denne regjeringen jobbet med helt siden vi startet. Å få til en rask utsendelse er også noe som Bjarne Håkon Hanssen og Regjeringen har vært opptatt av å få til.

Men poenget er at begge disse sakene i veldig stor grad dreier seg om hva vi gjør i de tilfellene vi ikke makter å returnere folk til hjemlandet. Det kan være saker der forholdene i hjemlandet endrer seg, eller at forholdene for det enkelte individet endrer seg. Da er det riktig at vi skal ha den samme terskelen ved behandling første gang som ved en fornyet omgjøringsbegjæring. Det virker rimelig på alle som har jobbet med dette en stund. Det andre er at det er avgjørende at vi klarer å se rettighetene til et barn. I andre barnevernssaker der vi føler at omsorgen til barna ikke ivaretas, sier vi at hensynet til barna skal gå først – mens Fremskrittspartiet og Høyre, som i denne sammenhengen ikke er fullt så humane som oss andre som sitter her i salen, sier: Nei, hensynet til barna er mindre viktig enn de regelstyrte forholdene som ligger i innvandringspolitiske hensyn. Jeg ser at her deler salen seg, og det føler jeg meg komfortabel med.

I tillegg viser denne saken at det er en forskjell på den forrige regjeringen og vår regjering. Mens den forrige regjeringen var med på et enkeltvedtak for å forsøke å gjøre noe med de barna som hadde sittet lenge i asylmottak – én eneste gang – er vår regjering mer opptatt av å finne varierte regler. Det får vi til i denne saken.

Denne saken hadde aldri blitt tatt opp første gang hvis ikke det hadde vært for engasjementet og organiseringen til de barna som satt i asylmottaket på Vestlandsheimen i Hordaland, og som stiftet organisasjonen Se oss Hør oss, som tok kontakt med statsminister Bondevik direkte den gangen, og som dermed klarte å endre norsk politikk.

Björg Tørresdal (KrF) [18:53:26]: Forhenværende stortingsrepresentant Jon Lilletun og undertegnede fremmet i fjor et privat lovforslag om tiltak for barn som har sittet lenge i asylmottak, Dokument nr. 8:69 for 2005-2006. I forbindelse med behandlingen av dette forslaget sa Regjeringen at den ville starte arbeidet med å foreta endringer i regelverket for å senke terskelen for å kunne

få oppholdstillatelse etter anmodning om omgjøring av endelig vedtak. Det er det vi gjør i dag.

Forslaget om opphevelse av utlendingsloven § 38 c innebærer at det igjen blir tilstrekkelig at det foreligger «sterke menneskelige hensyn» for å omgjøre gyldige vedtak til fordel for utlendingen. Høringsuttalelsene viser at det er bred støtte for forslaget. Dette forslaget ble sendt på høring sammen med forslag om ny bestemmelse i utlendingsforskriften om sterkere vektlegging av barns tilknytning til riket. De to forslagene kan ses i sammenheng, fordi en senking av terskelen for omgjøring vil kunne komme barn til gode som har bodd her lenge og fått en tilknytning til riket.

I august i fjor ble UDI og UNE instruert om å stille i bero behandlingen av saker som gjelder barn som har søkt asyl eller oppholdstillatelse på annet grunnlag. Instruksen omfattet også saker hvor det fremmes omgjøringsanmodning. Nå trer den varslede forskriftsendringen om sterkere vektlegging av barns tilknytning til riket opparbeidet gjennom lang botid, snart i kraft.

Jeg er svært fornøyd med at disse endringene er på plass, og at det nå sørges for at regelendringene trer i kraft så snart som mulig før den nye utlendingsloven trer i kraft. Det er viktig å få på plass et regelverk som ivaretar barn på en bedre måte. Dersom norske myndigheter har brukt lang tid – uansett hvorfor og uansett årsak – på å behandle en asylsak, og dette har medført at et barn har bodd lenge i Norge og fått en sterk tilknytning til riket, skal det tas hensyn til dette når vedtaket skal fattes. Jeg er glad for at vi har fått en sterkere fokusering på barns rettigheter. Barn som kommer til Norge som asylsøkere, enten alene eller sammen med voksne, er en særlig sårbar gruppe. Det å leve år etter år i en uavklart situasjon rammer barn og unge sterkt, og et asylmottak er ikke et godt bosted verken for barn eller foreldre over tid. Vi må ta hensyn til barna. Vi må ta barn på alvor, fordi barn er barn uansett hudfarge, uansett etnisk opprinnelse og uansett om mor eller far kanskje har gjort noe de ikke burde gjort. Barn fortjener å bli behandlet omsorgsfullt i kraft av det å være barn, med egne rettigheter. Konsekvensen blir at innvandringspolitiske hensyn må tillegges mindre vekt enn rettigheten til barnet.

Vi er godt fornøyd, sammen med resten av det store flertallet som i dag stemmer for lovendringen, med at vi nå kommer asylbarn i møte. Vi får en permanent ordning som tar spesielt hensyn til barn – det er veldig gledelig – og mange barn som har vært lenge i landet og sittet og ventet på en ny vurdering, får ny behandling etter nytt regelverk.

Det ble sagt i debatten i dag av representanten Bent Høie at lovendringen vil føre til at en risikerer at barn blir sittende lenger i asylmottak. Det mener Kristelig Folkeparti er feil, fordi vi med dette får en ny politikk som handler om å ta mer hensyn til barn, som selvfølgelig må følges opp ved at de som får avslag, får en rask utsendelse av landet, slik at vi unngår å komme i den samme situasjonen igjen med at barn blir sittende lenge i asylmottak.

Til slutt: Nå vil en få se om de som har sittet og ventet på en ny vurdering, vil få opphold. Vår oppfordring til

statsråden, når han jobber med de forskriftene som skal på plass, er at han legger vekt på en sjenerøs behandling av søknadene, og at en også lar endringene komme dem til gode som var 17 år, men som nå kanskje har fylt 18 år i påvente av regelendringen. Det er politikk som vil ta barn på alvor.

Vera Lysklætt (V) [18:58:22]: Vedtak fattet av utlendingsmyndighetene har ofte store menneskelige konsekvenser. Et negativt vedtak vil ofte innebære at utlendingen plikter å forlate riket. Det er derfor ikke uvanlig at Utlendingsnemnda mottar omgjøringsbegjæringer. Det er åpenbart at hovedregelen må være at omgjøring skal være et virkemiddel som kun skal brukes i unntakstilfeller, men forvaltningens adgang til å omgjøre egne vedtak er en viktig sikkerhetsventil for at ikke gale vedtak blir stående. Av og til endrer omstendighetene seg etter at vedtaket er fattet, og da er det viktig at forvaltningsorganet og også utlendingsmyndighetene kan se på saken på nytt og omgjøre vedtaket.

Venstre kan ikke se at det er noen særlige grunner til at vedtak som gjelder utlendinger, skal ha en strengere terskel for å kunne omgjøres enn andre forvaltningsvedtak. Vi støtter derfor Regjeringens forslag om at forvaltningslovens omgjøringsregler gjøres gjeldende i utlendingssaker.

Jeg vil særlig ta opp et tema som gjelder slik omgjøring, og det er barn. Regjeringen har flere ganger uttalt at det skal legges sterkere vekt på barn i utlendingssaker. Det er noe vi i Venstre setter pris på – bl.a. støtter vi Regjeringens instruks til UDI og UNE om å stille i bero behandlingen av asyl- eller oppholdssaker som berører barn. Vi regner med at dette hensynet følges opp i forslag til ny utlendingslov og i forskrifter. Men noe som bekymrer, er at det i praksis likevel ikke tas tilstrekkelig hensyn til barn. Det er vel flere enn meg som synes det er trasig når vi leser i avisen om at en familiefar som jobbet noen få måneder uten arbeidstillatelse, blir utvist fra Norge med innreiseforbud i fem år. Tilbake sitter kone og et lite barn. Jeg mener ikke at brudd på utlendingsloven i seg selv er bagatellmessig. Det er det overhodet ikke. Det kan godt tenkes at det i utgangspunktet faktisk var riktig å utvise denne mannen, men når han underveis får barn og etablerer seg som en familiefar, er det mye som tyder på at det foreligger så sterke menneskelige hensyn at utlendingsmyndighetene burde omgjøre vedtaket.

Ved å ta opp denne saken ønsker Venstre å belyse at det noen ganger virker noe langt fra det Regjeringen lover, til det som faktisk skjer i praksis. Venstre støtter fullt ut at forvaltningslovens omgjøringsregler og vanlige rettssikkerhetsgarantier også skal gjelde utlendinger, men da håper vi at disse prinsippene følges opp i praksis.

Statsråd Bjarne Håkon Hanssen [19:01:38]: Jeg føler behov for å knytte noen kommentarer til spørsmålet om hvordan jeg opplever det denne saken berører, for påstanden så langt i debatten er jo at det Regjeringen nå gjør, er på et generelt grunnlag å foreslå at terskelen for å få opphold på humanitært grunnlag i Norge senkes. Ikke

minst representanten Bent Høie var tungt inne på det i sitt innlegg, og her er jeg dypt uenig.

Jeg skal begrunne det med å si at det vi nå gjør, ikke har noen betydning for den praksis som saker skal behandles etter i UDI og UNE. Det er altså ikke generelt – med unntak av for barn, som jeg skal komme til til slutt – gitt noen ny forskrift til UDI og UNE om å regulere skjønnet for opphold på humanitært grunnlag. Det er jo et skjønn som utøves der. Det er etablert praksis gjennom lang tid både i UDI og UNE i så måte, og den praksisen ligger fast, så det har ingenting å gjøre med terskelen for å få ja på en søknad.

Men så er det noe alle i og for seg er enige om, og det er at det i tillegg skal være et system i UNE som går på at hvis det etter at man har fått saken sin behandlet og fått endelig avslag, kommer inn noen nye opplysninger, skal man få anledning til å fremme en omgjøringsbegjæring. Så vidt jeg forstår, er det et bredt flertall for det i salen. Det kan være f.eks. helsemessige opplysninger, at man har en søknad om opphold på humanitært grunnlag med utgangspunkt i en helsemessig begrunnelse, og så får man avslag fordi den helsemessige situasjonen ikke er alvorlig nok. Så skjer det noe med helsetilstanden etter at man har fått endelig avslag i UNE, og så fremmer man en omgjøringsbegjæring. Den helsetilstanden man da har, kan være slik at man ut fra normal praksis ville ha fått opphold på humanitært grunnlag, men fordi omgjøringsbegjæringen nå krever «særlig sterke menneskelige hensyn», blir omgjøringsbegjæringen avvist allikevel, selv om praksis normalt ville ha tilsagt at man ville ha fått opphold på det grunnlaget. Det løfter altså en ekstra terskel for omgjøringsbegjæringen, som, etter Regjeringens mening, ikke innebærer at man senker terskelen for å få opphold, men der man sier at den samme terskelen også skal gjelde for omgjøringsbegjæringen. Det synes jeg er rimelig, og det er ikke å bidra til en generell terskelsenking når det gjelder å få opphold i Norge.

Det er riktig, som flere sier, at denne saken henger sammen med det vi nå gjør med en forskrift om at barn enklere skal kunne få opphold i Norge, at vi senker terskelen for barn. Det stemmer, og det står Regjeringen for. Jeg registrerer at Fremskrittspartiet og Høyre er imot det. Det må de gjerne være, men jeg er veldig glad for at det er flertall for det vi nå gjør. Men vi sier ikke dermed at alle de som motsetter seg retur til hjemlandet fordi de hver måned i Norge vil opparbeide ytterligere tilknytning til landet, får opphold. Den nye forskriftsbestemmelsen gir anvisning på en skjønnsmessig helhetsvurdering. Jeg mener det er den beste måten å balansere et slikt hensyn mot andre relevante hensyn. Når man på den ene siden ønsker å lempe på kriteriene for opphold i saker hvor barn har opparbeidet sterk tilknytning til Norge gjennom lang bostid, samtidig som man ikke ønsker å skape en ordening hvor man belønner foreldre som ikke har bidratt til å muliggjøre retur, trenger man en slik skjønnsmessig bestemmelse. For ikke å belønne foreldre som trener saken, vil foreldrenes eventuelle mangel på samarbeid når det gjelder å muliggjøre retur, være et moment i vurderingen som kan tale imot at det innvilges tillatelse. Men skjønnet skal

senkes i så måte til fordel for barnet ved at man skjærer gjennom og sier at på ett tidspunkt vil vi komme dit hen at barnets beste går foran det at foreldrene ikke samarbeider, men ikke på en slik måte at foreldrene dermed kan bestemme om man skal få opphold i Norge eller ikke. Det skal fortsatt utøves et skjønn der foreldrenes ikke-bidrag til samarbeid skal tillegges vekt, slik det var også under den forrige regjeringen, men skjønnet justeres nå til fordel for barnet.

Som sagt: Det er greit å være uenig, men det er dette vi gjør, og det står vi for.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Bent Høie (H) [19:06:59]: Med tanke på hvor mange som anker eller begjærer omgjøring i forhold til UNE etter endelig avslag på oppholdssøknad, er det helt åpenbart at det å senke terskelen for omgjøring er å senke terskelen i forhold til å få opphold i riket.

Mitt spørsmål til statsråden er knyttet til hans utspill i Aftenposten, der han sier at han ønsker å begrense muligheten til å foreta så mange omgjøringsøknader som i dag, fordi det er problematisk i forhold til den betydelige saksmengden som kommer til utlendingsmyndighetene, og fordi det fører til at saksbehandlingen tar for lang tid.

Nå ser vi i dag at en går i motsatt retning. Når skal statsråden følge opp sitt utspill om å begrense omgjøringsmulighetene?

Statsråd Bjarne Håkon Hanssen [19:07:57]: Det kan være en god teknikk å gjenta en påstand ofte, og dermed prøve å gjøre den sann. Men det er likevel et uomtvistelig faktum at det vi nå gjør, ikke senker terskelen for å få opphold på humanitært grunnlag i Norge. Det blir akkurat den samme terskelen i disse sakene etter denne endringen som før denne endringen. I så måte har vi, med unntak av når det gjelder barn, ikke endret på noe i forhold til det den forrige regjeringen stod for.

Det vi nå sier, er at den samme terskelen skal gjelde også ved omgjøringsbegjæringer. Jeg synes egentlig det er helt urimelig å forlange at når du fremmer en omgjøringsbegjæring – du er fortsatt i Norge, og helsetilstanden din, f.eks., har forverret seg – skal det være en mye høyere terskel for å få opphold i Norge enn i en ordinær sak. Det synes jeg er urimelig, uforklarlig, og derfor er jeg veldig glad for at Odelstinget støtter denne lovendringen.

Bent Høie (H) [19:09:08]: Jeg registrerer at statsråden velger å holde debatten gående om det første temaet. Derfor gjentar jeg mitt spørsmål: Når skal statsråden følge opp et av sine mange utspill på dette området som var knyttet til å redusere antall ganger en kan søke om omgjøring av vedtak, for å få mer fortgang og redusere saksmengden hos utlendingsmyndighetene?

Statsråd Bjarne Håkon Hanssen [19:09:32]: Det er ikke noe som er så galt at det ikke er godt for noe. At Høyre får to replikker, kan av og til bidra til at man får svart.

Det jeg opplever som noe av den største utfordringen knyttet til diskusjonen om omgjøringsbegjæringer, er jo hvorvidt det at en fremmer en omgjøringsbegjæring, skal ha oppsettende virkning – altså at et eventuelt utvisningsvedtak blir bestemt ikke gjennomført fordi en har fremmet en omgjøringsbegjæring. Den type praksis som jeg mener det er viktig å diskutere, er hvordan det å utsette iverksettelse av vedtak fordi en har fremmet omgjøringsbegjæring, bidrar til at det tar veldig lang tid å få gjennomført et utvisningsvedtak som er fattet i UNE, bidrar til at denne behandlingen, for noen, kan synes å ta veldig lang tid.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til replikk.

De talere som heretter får ordet, har en taletid på inntil 3 minutter.

Christian Tybring-Gjedde (FrP) [19:11:00]: Det er interessant å høre debatten her. Jeg er ikke helt sikker på om statsråden selv vet hva han foreslår, men han prøver å forklare så godt han kan. Det er ikke særlig i tråd med det f.eks. representanten Heikki Holmås sa her i sted, men la gå. Jeg trodde de representerte samme regjering, og at de kommenterte det samme forslaget.

Ingen spør hvorfor et barn er i Norge, det bare er her. Ingen spør hvordan barnet kom hit, det bare er her. Ingen spør om foreldrene kommer etter et eventuelt ankebarn, som det kalles. Ingen spør om tilknytningen til opprinnelseslandet er større enn tilknytningen til Norge. Her har vi en historie om en familie som kanskje har bodd i et land i mange, mange generasjoner – kanskje de har bodd ti år i opprinnelseslandet og kanskje to år i Norge. Da er det ganske arrogant av oss å si at tilknytningen er sterkere til Norge enn den er til f.eks. opprinnelseslandet. Det er arrogant, det!

Ingen spør om det er bedre å hjelpe barnet der det faktisk kommer fra. Nei, det er selvfølgelig best i Norge. Her er det bra.

Dette er ikke barmhjertighet. Det er mulig at det er i tråd med Soria Moria-erklæringen, men det er ikke barmhjertighet. Dette er falsk omsorg basert på medieutspill. Det er det dette er.

Den mest barmhjertige politikken er faktisk å få ned behandlingstiden. Det har Regjeringen så langt bare gitt løfter om, men ikke gjort noe med. Jeg blir overrasket når statsråd Bjarne Håkon Hanssen sier at dette ikke har noe med terskelen å gjøre. Han er livredd for velgerne, for han vet at det er et stort flertall ute blant velgerne for ikke å gjøre dette. Selvfølgelig har dette noe med terskelen å gjøre. Når man vet at man kan forlenge og forlenge, anke og anke, og hele tiden holde seg unna den reelle siste behandling, og når man vet at tiden arbeider for denne personen, vil selvfølgelig dette i praksis bety at terskelen senkes – det hjelper ikke hva statsråd Bjarne Håkon Hanssen sier. Selvfølgelig blir terskelen senket – det vil SV og Heikki Holmås, det vil muligens Senterpartiet også, men det later Bjarne Håkon Hanssen som om dette ikke innebærer. Men det gjør faktisk det. Arbeiderpartiet er med på å senke terskelen for å få opphold i Norge.

Heikki Holmås (SV) [19:13:53]: Jeg beklager å måtte forlenge denne debatten etter Christian Tybring-Gjeddes innlegg. Jeg skal bare si to ting.

Det ene er at alle de spørsmålene Tybring-Gjedde tar opp, stiller utlendingsforvaltningen i dag. De stiller spørsmålet: Er dette bedre for det barnet som kommer som enslig, mindreårig asylsøker? Så prøver man å finne foreldrene i landet der vedkommende kommer fra, om det er mulig, for å se om dette er et menneske som faktisk har det bedre der det kommer fra, enn i Norge. Det er faktisk vår oppgave å spørre: Har dette barnet sterk tilknytning til Norge? Det er den jobben vi gjør. Vi gjør denne jobben fra vår side, for hvis vi finner at barnet har sterkere tilknytning til det landet det kommer fra, og vi får tak i foreldrene, sender vi det barnet tilbake til sine foreldre. Det er den jobben vi gjør, og det er det ingen grunn til å stille noen spørsmål ved.

Så til den andre saken. Det er faktisk slik at statsråd Bjarne Håkon Hanssen, jeg, SV og Arbeiderpartiet har stått sammen om dette hele tiden. Vi stod sammen om dette i forrige runde da vi behandlet dette i forrige storting, den gangen det var flertall mellom regjeringen og Fremskrittspartiet for å sørge for å innføre et system med forskjellsbehandling ved vurdering av menneskelige hensyn på det tidspunkt søknaden ble behandlet. Den forskjellsbehandlingen fjerner vi nå. Det gjorde statsråd Bjarne Håkon Hanssen helt utmerket rede for.

Alle de som kan lese lovparagrafene, og som har fulgt med på denne utviklingen, vet at det vi gjør nå, er å innføre et system som er mer rettfærdig, og som i tillegg, slik statsråd Bjarne Håkon Hanssen også gjorde rede for, senker terskelen for barn. Men det å senke terskelen for barn var Fremskrittspartiet med på én gang i forrige periode, for også de så at her kunne det være særlige grunner for å ta hensyn til barn. Vi ønsker å gjøre dette til en permanent og god ordning, som ikke fører til forskjell i behandling, avhengig av hvilket tidspunkt og avhengig av medieutspill, slik som en del politikere er veldig opptatt av.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 1. (Votering, se nedenfor)

Etter at det var ringt til votering, uttalte

presidenten: Odelstinget er da klar til å gå til votering.

Votering i sak nr. 1

Presidenten: Under debatten har representanten Per-Willy Amundsen satt fram et forslag på vegne av Fremskrittspartiet. Forslaget lyder:

«Stortinget ber Regjeringen utrede og fremme de nødvendige forslag som medfører at Norge i fremtiden skal føre en asylpolitikk der en streng fortolkning av Flyktningkonvensjonen og andre internasjonale konvensjoner Norge er forpliktet av legges til grunn, slik at dagens ordning med opphold på humanitært grunnlag faller bort.»

Dette forslaget blir i samsvar med forretningsordenens § 30 fjerde ledd å sende Stortinget.

Komiteen hadde innstilt til Odelstinget å gjøre slikt vedtak til

L o v
om endringer i utlendingsloven
(senking av terskelen for omgjøring av vedtak)

I

I lov 24. juni 1988 nr. 64 om utlendingers adgang til riket og deres opphold her (utlendingsloven) gjøres følgende endringer:

§ 38 b tredje ledd nytt fjerde punktum skal lyde:

Det samme gjelder anmodning om omgjøring av vedtak truffet av Utlendingsnemnda når det ikke er grunn til å anta at nemnda vil endre vedtaket.

§ 38 c oppheves.

II

Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer.

Presidenten: Fremskrittspartiet og Høyre har varslet at de vil stemme imot.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble bifalt med 51 mot 26 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 19.23.31)

Presidenten: Det votes over lovens overskrift og loven i sin helhet.

Presidenten antar at Fremskrittspartiet og Høyre også her vil stemme imot.

V o t e r i n g :

Lovens overskrift og loven i sin helhet ble bifalt med 51 mot 26 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 19.24.07)

Presidenten: Lovvedtaket vil bli sendt Lagtinget.

Møtet hevet kl. 19.25.

S a k n r . 2

Referat

1. (93) Statsministerens kontor melder at
  1. lov om endringer i lov 28. juni 2002 nr. 57 om valg til Stortinget, fylkesting og kommunestyre mv. (skjeringsdato, valkort o.a.) (Besl. O. nr. 63 (2006-2007))
    - er sanksjonert under 11. mai 2007
    - Enst.: Vedlegges protokollen.
  2. (94) Representantlovsforslag fra stortingsrepresentantene Elisabeth Aspaker, André Oktay Dahl, Martin Engeset og Bent Høie om lov om endring i lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) (adgang til å informere NAV (Arbeids- og velferdsetaten) ved mistanke om trygdemisbruk) (Dokument nr. 8:87 (2006-2007))
    - Enst.: Sendes arbeids- og sosialkomiteen.
  3. (95) Lov om toll og vareførsel (tolloven) (Ot.prp. nr. 58 (2006-2007))
  4. (96) Lov om endringer i lov 19. juni 1969 nr. 66 om merverdiavgift (Ot.prp. nr. 59 (2006-2007))
  5. (97) Endringer i skatte- og avgiftslovgivinga mv. (Ot.prp. nr. 61 (2006-2007))
  6. (98) Lov om endringer i skattelovgivning (internprising) (Ot.prp. nr. 62 (2006-2007))
    - Enst.: Nr. 3–6 sendes finanskomiteen.
  7. (99) Endringer i introduksjonsloven (Ot.prp. nr. 60 (2006-2007))
    - Enst.: Sendes kommunal og forvaltningskomiteen.

Presidenten: Dermed er dagens kart ferdigbehandlet. Forlanger noen ordet i henhold til forretningsordenens § 37 a før møtet heves? – Møtet er hevet.